

2024-06-03

Stab

Ellinor Günther, kommunikationsansvarig

Gryaab AB, Box 8984, 402 74 Göteborg, [031-64 74 00](tel:031-647400) gryaab.se

Mediebevakning

April-maj 2024

Jag sammanfattar i detta dokument utvalda artiklar där Gryaab berörs direkt eller omnämns samt avloppsfrågor som indirekt berör Gryaab, till exempel avloppsvattenrening, uppströmsfrågor samt slam- och biogasfrågor. Information som vi själva lägger upp i våra egna kanaler redovisas inte här.

April

April månad var en skral månad inom våra bevakningsområden. De enda artiklarna som sparats ner handlar om biltvättarhelgen som infaller varje år i april där va-branschen gör nyheter om varför det är viktigt att tvätta bilen i en biltvätt istället för på gatan.

2024-05-02 Lunds universitet samt flera medier

Snart dricker du kanske renat avloppsvatten (forskning)

Avloppsvatten renas i dagsläget bara så pass mycket att det skyddar den miljö som det släpps ut i. Vanligast är att det skickas ut i havet, sjöar eller floder. Men i stället skulle det kunna renas ytterligare så att det går att vattna med, och till och med att dricka.

– Det är faktiskt ett mycket dyrare alternativ att avsalta havsvatten, eftersom saltjonerna är så små och svåra att filtrera bort. Molekylerna i avloppsvatten är större. Därför är det relevant att börja se avloppsvatten som en resurs, säger Maria Takman, doktorand i vattenförsörjnings- och avloppsteknik vid LTH, Lunds universitet.

Den vanligaste tekniken för att producera dricksvatten från avloppsvatten är omvänd osmos som kan liknas vid ett tajt filter. Enligt Maria Takman är den dyr och energikrävande. Strax utanför Kivik finns ett reningsverk där hon tillsammans med

Österlen VA utvärderar en annan, betydligt billigare metod, eller snarare kombination av metoder:

Först renas avloppsvattnet med en membranbioreaktor (MBR) följt av granulerat aktivt kol (GAK), och som ett sista steg har vattnet desinficerats med ultraviolett ljus i ett labb på Lunds universitet. Resultatet var över förväntan.

– I två vetenskapliga publikationer har jag analyserat vad som blev kvar av hundratala kemikalier och mikroorganismer, såsom läkemedel, metaller och bakterier. Mina resultat visar att vi fick bort nästan alla de skadliga ämnena vi analyserade. Förenklat kan man säga att aktivt kol tar bort kemikalier medan UV-ljuset oskadliggör mikrober. – Det visar att ett reningsverk som enbart är tänkt att rena avloppsvatten faktiskt skulle kunna klara alla gränsvärden för dricksvattenkvalitet med hjälp av en förhållandevis enkel extra process.

Ett undantag var nitrat, men det är enligt Maria Takman oproblematiskt eftersom det är enkelt att rena från avloppsvatten, vilket görs på större avloppsreningsverk, vilket reningsverket i Kivik inte är.

2024-05-13 Cirkulation

Miljötillstånd för fosforåtervinning (Slam)

Miljöföretaget Ragn-Sells har nu mottagit de föreskrivna villkoren för miljötillståndet för byggandet av en anläggning för återvinning av fosfor från avloppsslam i Helsingborg.

Det står nu klart, efter en lång rättslig process, att Ragn-Sells får tillstånd att bygga en anläggning i Helsingborg där näringsämnet fosfor, en av de centrala beståndsdelarna i mineralgödsel, kommer att återvinnas ur slammet från avloppsreningsverk.

Detaljplaneringen av fabriken är nu i full gång och bygger på Ash2Phos-tekniken, som utvecklats av Ragn-Sells innovationsbolag Easymining och ska utvinna mer än 90 procent av fosfor ur askan från förbränt avloppsslam. Målet menar ansvariga vid Ragn-Sells är att ersätta fosfor från gruvor i framför allt Ryssland och Marocko med lokalt producerad, återvunnen fosfor.

– Genom att ta vara på fosfor ur förbränt avloppsslam tar vi bort utsläpp som motsvarar cirka 20 000 ton koldioxid varje år bara med den här fabriken, samtidigt som vi kan bidra

till en säkrare matförsörjning i Sverige och i Europa, säger Anders Kihl, forsknings- och utvecklingschef på Ragn-Sells, i ett pressmeddelande.

2024-05-13 SVT Nyheter Väst

Tusentals ton mikroplast från nedslitna bildäck hamnar i havet varje år (Havsmiljö)

Tusentals ton med mikroplast från bildäck hamnar varje år i havet via dagvatten.

Regnträdgårdar kan vara en del av lösningen.

- I stadsplanering så är regnträdgårdar ett jättebra verktyg att använda, säger Kajsa Enhörning, projektledare på Cowi.

- På de flesta ställen så renar man inte dagvatten, berättar Ann-Margret Hvitt Strömwall, projektledare för Gårda regnträdgård och professor vid avdelningen för vatten- och miljöteknik på Chalmers.

Vid E6 i höjd med Gårda i Göteborg passerar runt 100 000 fordon per dag. Dagvattnet innehåller mikroplaster, organiska miljögifter, metaller från bromsbelägg och näringsämnen från bilarnas kväveutsläpp. Via Säveån och Göta älv hamnar föroreningarna så småningom i havet.

Varje år ackumuleras 11 000 ton mikroplast från gummidäck i naturmiljö, enligt Strömwall. Gummidäckspartiklar innehåller väldigt mycket kemikalier och kan transportera andra miljögifter. Så partiklarna i sig är giftiga för vattenlevande organismer. Forskningsprojektet med regnträdgårdar ska förhoppningsvis ge en pusselbit.

- Vi har ju nu ett försök att rena vattnet så att man kan släppa ut det direkt i till exempel Mölndalsån utan att det får några effekter, säger Ann-Margret Hvitt Strömwall.

2024-05-14 Norra Halland

Kostnaderna skenar för reningsverket (Rening)

2015 slog Teknikförvaltningen larm om att Hammargårds reningsverk inte klarade den växande befolkningen mer än några år till.

Reningsverket är beräknat att klara 52 000 personers utsläpp. Men byggtakt och inflyttning gör att behovet snabbt växer. 2050 borde reningsverket klara 92 000 personer (Lerkils och Kullaviks reningsverk fixar resten).

En snabbutredning 2016 visade på tre olika alternativ.

Billigast var att bygga om Hammargård med ny reningsteknik. Det beräknades kosta 246 miljoner. Det gick politikerna på.

Efter nya utredningar var det presskonferens i mars för två år sedan. Det Karlstadbaserade byggföretaget Byggdialogs vd Michael Sundhäll och dåvarande förvaltningschef Karl Lundgren skakade stolt hand och presenterade att avtal där Hammargård skulle byggas om för 500 miljoner. En kraftig höjning från 2016 alltså.

2024-05-20 IT-pedagogen

Elever och lärare är nöjda med sitt besök på Gryaab

Gryaab har genomfört en kvalitativ nöjdundersökning om studiebesöksverksamheten för mellanstadieelever. 98 procent av eleverna som deltog i undersökningen tycker att det Gryaab gör är bra och 96 procent av dem vet vad man får spola ner i toaletten.

– Vi arbetar aktivt för att erbjuda givande besök för elever i årskurs 4-6. Vi anpassar besöken efter den grupp som kommer, för att så många som möjligt ska få ut så mycket som möjligt av besöket. Därför har vi skickat ut en enkät till de elever och lärare som besökte oss under 2023 om hur de upplevt besöken, hur vi anpassat besöken efter klassernas behov samt vad eleverna lärt sig under besöket, berättar Ellinor Günther, som är kommunikationsansvarig på Gryaab och en av två som guidar mellanstadieklasser.

170 elever och 44 lärare besvarade enkäten. Resultaten av lärarenkäten visar att de svarande lärarna tycker att de fått ett trevligt bemötande av Gryaabs personal, att besöket gav förståelse för Gryaabs verksamhet, att informationen var lätt att förstå och att besöket var väl anpassat efter elevernas behov. De pedagoger som svarat på enkäten använder vår skolsajt Spoleborg för att förbereda eleverna innan besöket och är nöjda med innehållet på skolsajten. Många skriver också att de följer upp studiebesöket genom samtal eller prov i klassrummet.